07 / 14

Zpravodaj

3 Kč

Časopis pro občany Nechanic, Starých Nechanic, Komárova, Lubna, Nerošova, Sobětuše, Suché a Tůně

ZPRÁVY Z RADNICE

Konkurence končí tam, kde začíná spolupráce…

Vážení spoluobčané, čtenáři nechanického Zpravodaje, blíží se komunální volby, volby do zastupitelstva města, volby, na kterých nám všem velmi záleží!

Dovolte nám, abychom v tomto prázdninovém dvojčísle zhodnotili osmileté působení rady města Nechanice, která pracovala po celou dobu ve stejném složení (starosta města Jiří Pechar, místostarostka Mgr. Hana Jarošová, Tomáš Ornst, Pavel Pokorný a Mgr. Petr Tichý), ale i práci celého zastupitelstva města (zde došlo po čtyřech letech k obměně dvou zastupitelů).

Na počátku naší cesty na městský úřad stálo rozhodnutí kandidovat. Je jedno, zda jsme kandidovali za tu, či onu stranu nebo za nezávislé sdružení, protože nakonec každý z nás kandiduje sám za sebe. Mnohým voličům se může zdát, že je mezi námi rivalita a konkurence. Pokud se rozhodneme kandidovat, určitě chceme uspět. Ale věřte, že na konkrétních projednávaných bodech je úplně jedno, za koho kdo kandidoval. Důležitá je totiž spolupráce a dobrání se výsledku, který bude podle nás nejlepším řešením pro město Nechanice a jeho místní části. Je velmi těžké vyhovět všem požadavkům každého občana, což je naprosto pochopitelné, každý z nás je jiný, a to i v názorech. V mnoha médiích můžeme zaznamenat informace o docházce jednotlivých členů na zastupitelstva. Stává se velmi často, že je zvolen někdo, komu pracovní vytížení nebo jiné zájmy, které osobně upřednostňuje, nedovolují se jednotlivých jednání zúčastnit. Jsme velmi rádi, že v Nechanicích tento nešvar není a doufáme, že tomu tak ani v příštích letech nebude. Všichni zastupitelé a zastupitelky se svědomitě všech jednání účastnili, nebo se včas řádně omluvili, za což jim patří velké poděkování. Ve většině důležitých rozhodnutí se nám pak podařilo nalézt společnou řeč.

Názorově jednotní jsme většinou byli i v přípravě předvolebních programů. Moc dobře víme, že nemůžeme plánovat pouze na čtyřleté vo-

Pokračování na str. 2

KD Nechanice si Vás dovoluje pozvat na koncert bluegrassové hudební skupiny

FÁMY

29. 8. 2014 od 18:00
v KD Nechanice

Vstupné: 80,- Kč

TĚŠÍME SE NA VÁS!!!

Pokračování ze str. 1
lební období. Mnoho věcí je potřeba naplánovat a předpřipravit na řadu let dopředu. Určitě stále platí staré přísloví, že štěstí přeje připraveným, proto máme mnoho připravených projektů, které pouze čekají na příležitost v podobě dotací, aby mohly být převedeny do skutečnosti. Chápeme, že některým spoluobčanům nepřipadá realizace jednotlivých projektů důležitá a raději by upřednostnili jiné záměry. Vy se prosím snažte pochopit, že téměř všechny již zrealizované akce proběhly díky dotacím, bez kterých by se jinak neuskutečnily pravděpodobně vůbec. Co vše se změnilo, máme na očích každý den, možná proto si to již ani neuvědomujeme. Vždy nám to však připomene chvála „cizích" lidí. Lidí, kteří do Nechanic jezdí za prací, na návštěvy, nebo tudy jen projíždějí.

Asi nejvýraznější změnou prošla Palackého ulice. Všichni se ještě dobře pamatujeme, jak jsme se klimbající při jízdě v autobuse neomylně probrali, při vjezdu do záplatovaných Nechanic. Dnes projíždíme po upravené vozovce a kocháme se pohledem na zeleň lemující silnici. Čistotu pomáhá udržovat nový stroj pro zametání prachu z pozemních komunikací. Oproti jiným městům udržujeme čisté i chodníky od psích exkrementů. Je to jistě i díky dostatečnému množství „psích" odpadkových košů, umístěných kolem chodníků. A co lavičky? Dříve byly pouze na náměstí, kde jsme neměli zrovna chuť posedět mezi projíždějícími autobusy. Situace se také výrazně zlepšila a při procházce městem najdeme dostatek míst k odpočinku. Měníme tvář Nechanic i díky opravám budov, které patří do majetku města. Nepotřebné objekty se podařilo prodat. Výrazné změny se dočkaly všechny tři budovy základní a mateřské školy. Moc dobře si uvědomujeme, že vzdělání našich dětí je velmi důležité a snažíme se, aby se jim ve školce i škole líbilo. Mateřská školka tak získala novou barevnou fasádu, je počítáno i s tolik potřebnou úpravou plochy dětského hřiště včetně výměny herních prvků. Rozšíření školky o třetí oddělení umožnilo rodičům předávat již tříleté potomky do naší MŠ. Uplynulé roky prověřily, že umístit předškoláky do budovy školy bylo velmi moudré, protože děti poznávají nové prostředí již ve školce a nemají problém s přechodem do první třídy. I díky vybudování dvou nových učeben v podkroví školy se podařilo otevřít od nového školního roku 2014-2015 tzv. nultý ročník ZŠ, díky čemuž bude možné umístit více nových zájemců do MŠ. I budova prvního stupně se již může pyšnit novou barevnou fasádou a částečně opravenou střechou, také vyměněnými okny. Energetickou úsporu pak přináší instalace tepelných čerpadel. Budova druhého stupně prošla výraznou proměnou a modernizací již v letech 2008 – 2009.

K nepoznání se změnil i kulturní dům. Přispěla k tomu nejen nová okna a barevná fasáda, ale i parkoviště přímo u objektu s možností bezbariérového vstupu do kulturního domu a chodník vedoucí na pěkné dětské hřiště.

Okna se podařilo vyměnit i na budově úřadu a hasičské zbrojnice, kde jsou navíc i nové garážové dveře umožňující rychlý výjezd.

Úpravu nechanického hřbitova oceňují nejen místní obyvatelé.

Na svoji generální opravu však stále čeká zdravotní středisko, plány jsou připraveny včetně výtahu pro starší spoluobčany. Na naše seniory také myslíme s osobní gratulací k jejich významným životním jubileím.

Naším velkým snem je uvést do života původní radnici, kam by se přesunul městský úřad, kde by byla oddací síň, klubovny pro aktivní občany a spolky, galerie s informačním centrem.

Nezapomínáme ani na místní části, zde je důležitá spolupráce se členy z místních komisí, kteří předávají nejen informace o dění v obci, ale i podněty a nápady či požadavky obyvatel.

Domníváme se, že jsme se vydali na dlouhou cestu, která však ještě zdaleka není u konce. Budeme rádi, pokud se dostavíte k volbám a svým rozhodnutím nám umožníte v ní pokračovat.

Vážení spoluobčané, závěrem trochu čísel a faktů.

Od roku 2008 do roku 2013 Město Nechanice zrealizovalo investiční akce (nová výstavba, modernizace a opravy) za 110 milionů Kč. Dotace činily více jak 84 milionů Kč, z toho dotace EU cca 62 milionů, dotace od státu 11 milionů Kč a dotace od Královéhradeckého kraje 11 milionů Kč.

V době, kdy čtete tento Zpravodaj již pravděpodobně započnou i práce na dalších projektech v celkové výši téměř 8 milionů korun a předpokládaná dotace je více než 5 milionů. Jedná se o dětské hřiště u mateřské školky, regeneraci zeleně, výstavbu manipulačních ploch pro odpady v Nechanicích a v místních částech a nákup vozidla s nosičem kontejnerů včetně 15 kusů kontejnerů. V měsíci srpnu se rovněž bude vědět, zda byla úspěšná žádost na Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy na výstavbu sportovního areálu. V případě úspěchu by dotace činila 10 milionů Kč z celkových nákladů 12 milionů a vlastní práce na první etapě výstavby musí být hotovy do konce měsíce listopadu.

V podzimních měsících budou rovněž provedeny investiční akce a opravy a to zejména v místních částech. Jsme si vědomi toho, že hodně Vás občanů bude říkat „blíží se volby, proto se něco dělá". Ano je to část pravdy, ale to je způsobeno tím, že rozumně hospodařící zastupitelstva v obcích si vždy ponechávají finanční rezervy, které se rozpouštějí ke konci roku (a tím pádem i ke konci volebního období). I většina akcí dotovaných se bohužel realizuje na podzim či dokonce v zimě z prostého důvodu, že poskytovatelé dotací mají většinou až rok času na rozhodnutí o dotaci a zrealizovat se má za pouhých několik měsíců do konce roku, někdy pouze do konce měsíce listopadu.

Jsme rovněž rádi, že za stávajícího zastupitelstva došlo ke konečné úhradě jednoho z úvěrů, a splátky úvěrů tak od roku 2015 budou činit maximálně 2.880 tisíc Kč, což je o téměř dva milióny méně, než jsme spláceli v uplynulých letech. Považujeme to za slušnost vůči příštímu zastupitelstvu, ať bude v obdobném složení, či výrazně pozměněné.

Vážení spoluobčané, přejeme Vám hodně pohody a štěstí v končícím létě, našim dětem, které se již jistě těší do školy hodně úspěchů a budoucím prvňáčkům samé jedničky do začátku a jejich rodičům a blízkým mnoho sil a trpělivosti.

Jiří Pechar, starosta,
Mgr. Hana Jarošová, místostarostka

Z MATEŘSKÉHO CENTRA

Vážení čtenáři, ještě před prázdninami jsme začali podnikat různé výpravy. Prvním výletem našich nejmenších byla projížďka vláčkem v Hradci Králové. Trasa vedla od muzea přes Ulrichovo náměstí, Žižkovy sady až na náměstí.

Nejmenší děti z mateřského centra opět pod vedením Hanky Kafkové nacvičily roztomilé vystoupení na Včelařský den a od pánů včelařů si za odměnu domů odnesly sladký med.

O prázdninách je herna mateřského centra uzavřena, ale to neznamená, že se nescházíme a nepodnikáme společné akce. Jako opravdoví umělci se mohly cítit děti z výtvarného kroužku dne 6. 7. 2014, kdy se společně se svými rodiči vypravili na nedaleký zámek do Sloupna, kde právě probíhá výstava výtvarných prací dětí z okolních mateřských a základních škol. Protože i v našem výtvarném kroužku vzniklo v průběhu školního roku mnoho zajímavých výkresů, rozhodli jsme se, že se výstavy zúčastníme též. Práce jsme nainstalovali již v červnu a společně jsme se pak vypravili si je prohlédnout. Všechny děti si připravily krátké vystoupení, zahrály na nástroj, zazpívaly písničku nebo zarecitovaly básničku. A jako na každé opravdové vernisáži si i ony připily dětským šampaňským na další úspěchy. Inspirovali jsme se i velmi pěknými výkresy z ostatních škol a prohlédli si hodinový strojek, který je na půdě zámku. K naší radosti se zrovna rozhýbal. Děti si koupily pohlednice a turistické známky, některé si do cestovních deníčků otiskly razítko zámku. Návštěvu tohoto zámku všem vřele doporučujeme. Každý rok zde probíhají stavební rekonstrukce, které zvelebují vnitřní prostory. Najdeme zde velmi pěknou malířskou výzdobu stropů, nově opravené parkety, zajímavé lustry, je na co se dívat. Zámek můžete navštívit každou sobotu a neděli, nebo ve státní svátek.

Hana Jarošová

CO NOVÉHO V NAŠÍ ŠKOLE

DEN ZDRAVÍ NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE V NECHANICÍCH

V posledním školním týdnu je na naší škole tradicí pořádat pro děti z prvního stupně základní školy a speciálních tříd „Den zdraví“. Celé dopoledne se děti střídaly na jednotlivých stanovištích, kde se dozvěděly spoustu zajímavých a přínosných informací. Na tuto akci přijali pozvání nechaničtí hasiči, kteří měli hned dvě stanoviště. Na prvním seznámili žáky s hasičskou technikou, se způsoby vyprošťování zraněných osob při autonehodě, mohli si také vyzkoušet zásahovou helmu. Na druhém stanovišti byla první pomoc a ukázky fixace zlomené končetiny. Jako další pozvání přijala Policie ČR. Z Nového Bydžova přijel nprap. Jaromír Pelánek – vrchní inspektor OPP. Děti seznamoval s prací policie, nechal jim nahlédnout do služebního auta, vzít si na sebe neprůstřelnou vestu a trpělivě odpovídal na jejich všetečné otázky. Na dalším stanovišti se paní Radka Drobná věnovala zdravé stravě. Aktivně zapojila všechny děti do společné práce i s ochutnávkou zdravé stravy. Ve škole pak na žáky čekaly mikroskopy s různými ukázkami. Mohli si prohlédnout několikanásobně zvětšenou např. slupku z cibule, rybí šupinu, muší nohu apod. Jako poslední stanoviště si připravili někteří žáci ze čtvrtého ročníku. Přinesli svým spolužákům ukázat svoje domácí mazlíčky. A koho jsme viděli? Zakrslého králíčka, morče, želvy, kotě, andulku, psa… všem patří poděkování za krásné dopoledne.

Mgr. Jana Jedličková

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LETNÍ RUKODĚLNÁ A VÝTVARNÁ DÍLNA

Projekt Technický labyrint, reg. č. projektu CZ.1.07/1.1.20/01.0003

V druhé polovině června proběhla na naší škole letní rukodělná a výtvarná dílna. Nejprve žáci na druhém stupni svoje tvoření tématicky zaměřili na květiny a rozkvetlou louku. O týden později i žáci na prvním stupni a ve speciálních třídách pod vedením svých učitelů vyráběli různé výrobky. Velice oblíbenou činností bylo malování na trička a batikování. Také nechybělo navlékání korálků na paměťové drátky, pletli se košíky z pedigu a vyráběly se šperky z fimo hmoty.

Mgr. Markéta Vejdělková

PROJEKT ZLATÁ 5

Projekt Technický labyrint, reg. č. projektu CZ.1.07/1.1.20/01.0003

Projekt, který má každý ve svých rukou.

V letošním školním roce proběhl již několikátý ročník projektu Zlatá 5, který byl určený pro žáky 5. ročníků.

Do projektu se aktivně zapojili všichni žáci z obou tříd. Vybírali si témata různorodého charakteru. Vznikly projekty, které obsahovaly výrobek, prezentaci nebo čítaly obě složky zároveň. Někteří se svého úkolu zhostili zodpovědně. Své projekty prezentovali před odbornou porotou, rodiči, tetami z Dětského domova a spolužáky. Vznikly zajímavé práce např. periskop, polštář s háčkovanými květy, zoologická zahrada z dřívek od nanuků, kašírovaný vlk polární, kniha o morčatech a kniha o dinosaurech, perníková chaloupka, štokrdle, zajímavá prezentace o tankistech z 2. světové války a spoustu dalších nápadů. Výrobky byly pak vystaveny ve škole, aby si je mohli všichni prohlédnout. Každý žák pak obdržel tričko s logem Zlatá 5.

Mgr. Markéta Vejdělková

TECHNICKÝ LABYRINT

Projekt Technický labyrint, reg. č. projektu CZ.1.07/1.1.20/01.0003

ZŠ a MŠ Nechanice získala v březnu roku 2012 z evropských sociálních fondů finanční prostředky, jimiž realizuje projekt Technický labyrint. Ten je určený všem žákům základní školy včetně speciálních tříd a potrvá do 30. 11. 2014.

Cílem je motivovat žáky ke vzdělávání v přírodovědných a technických oborech, zlepšit podmínky a možnosti pro rozvíjení manuální zručnosti dětí včetně propojení teoretických poznatků s činnostmi typu „udělej si sám“. Ke zvýšení zájmu o povolání technického směru jsou zařazeny exkurze a programy v různých řemeslných dílnách. Žáci mají příležitost vyzkoušet si, jak věci fungují a učí se zacházet s různorodým materiálem i nářadím.

Ve školním roce 2013/2014 (druhý rok trvání projektu) se podařila realizovat celá řada exkurzí a praktických dílen. Hned druhý týden v září odjeli šesté ročníky na třídenní kurz rukodělných a výtvarných technik do Krkonoš. Začátkem října žáci 5.A, 5.B a II. speciální třída navštívili IQ park Liberec. Zde pro ně byly připraveny programy Pohyb a síla, Zelená energie a Science show. V listopadu se konaly hned tři exkurze: Svíčkárna Rodas a mini farma Šestajovice u Prahy. Děti z 1.A, 1.B a I.speciální třídy prošly provozem, kde se seznámily s výrobou svíček a potom samy vyzkoušely jejich zdobení. Další dvě byly do Muzea čokolády v Praze. Expozici si prohlédli a čokoládou kreslili žáci ze 3.A, 4.A, 9.A, I. a II. speciální třídy. V únoru si 8.A a 8.B prohlédla letiště Václava Havla v Praze. V dubnu 2.A, 2.B a I.speciální třída Brusírnu skleněných perel a kozí farmu v Pěnčíně, kde si prohlédli celou výrobnu a v praktické dílně vyráběli mozaikové krabičky. Automobilové muzeum v Mladé Boleslavi navštívili žáci 8.A, 8.B, 9.A a II.speciální třídy. Prohlédli si vystavené exponáty a část nové továrny s výrobou převodovek. Poslední exkurze patřila 7.A a Muzeu čokolády v Praze.

V nově zrekonstruovaných školních dílnách probíhala výuka praktických činností a Modelářského kroužku. V herně Technického labyrintu – Legolandu žáci mohli pracovat se stavebnicemi Lego a Merkur a to nejen v hodinách pracovního vyučování. Také své využití ve výuce našly optické a mechanické stavebnice, elektrostavebnice, mikroskopy a lupy, které byly zakoupeny z projektu. V průběhu školního roku také proběhly čtyři Rukodělné a výtvarné dílny, při kterých učitelé se svými žáky podle metodických listů vyráběli např. náramky z korálků, obrázky do oken z hedvábí, zvířátka ze samotvrdnoucí hmoty, šperky z fimo hmoty, batikovaná a malovaná trička, ošatky z pedigu ….

Úspěšně také proběhly projekty **Zlatá 5** (určený pro žáky 5. ročníků) a **Projekt 9** (pro žáky 9. ročníku). Obou projektů se zúčastnili všichni žáci daných ročníků a žákyně speciální třídy. Během třech měsíců pracovali pod vedením svých lektorů na zvoleném tématu, který si zvolili z okruhů: rukodělný, literární, historický, přírodovědný, matematický, hudební, výtvarný a cizí jazyk. Svoji práci pak prezentovali před odbornou komisí (složenou z učitelů, rodičů, zástupců města Nechanice a školské rady). Vznikly tak velice zajímavé výrobky podpořené prezentacemi např. model VU metr, roubenky, dort, fotoknihy, ZOO z dřívek od nanuků, knihy o dinosaurech, štokrdle, periskop, polštář s háčkovanými květy,… Všichni zúčastnění obdrželi tričko s logem a 20 nejúspěšnějších ještě obdrželi stříbrný náramek od SRPDŠ.

Mgr. Markéta Vejdělková

JAK PRVŇÁCI VYRÁBĚLI MÝDLO

Na jaře se do naší školy dostala výzva od světové organizace UNICEF, která s podporou společnosti Kimberly-Clark Professional organizuje projekt „Mýdlo = hrdina dětí".

Tento projekt má pomoci dětem v rozvojových zemích, kde špatná hygiena a obtížný přístup k vodě mají za následek šíření nebezpečných chorob.

S velkými pochybnostmi o úspěchu jsem se zeptala dětí, jestli by chtěly pomoci aspoň jednoduchou výrobou mýdla a vlastně jsem čekala, že všichni mají doma tekutá mýdla v dávkovači a že z toho nic nebude.

Avšak moji letošní prvňáci jdou do všeho s velkým nasazením. Musela jsem uznat, že donesli zbytků mýdel docela dost, někteří i nová, a tak jsme se tedy do toho pustili. Seznámili jsme se nejen s příběhy černoušků, kteří musí denně chodit pěšky mnoho kilometrů pro pitnou vodu, viděli jsme na videu, jak si myjí ručičky v provizorních podmínkách, obrázky latríny, kterou má celá vesnice dohromady. Povídali jsme si kdy a jak si máme ruce umývat, ukázali jsme si na jednoduchém pokusu princip čištění vody filtrací a naučili jsme se i sami umývat si ruce důkladně podle „zvířátek". Musím říci, že UNICEF zajišťuje dostatek materiálu pro tuto práci s dětmi, takže kdyby bylo na to dost času, dalo by se využít i více.

Nakonec jsme se dali i do výroby mýdla, které jsme hodlali prodávat na školní akci a výtěžek odeslat na podporu hygieny v rozvojových zemích. Nebylo to jednoduché, mýdlo jsme měli úplně všude po třídě a strouhání už nás zmáhalo. Dokončení výroby a uklízení se protáhlo ještě dlouho po vyučování. Nicméně výsledkem byla krásná mýdla, která jsme ještě zabalili a ozdobili jmenovkami. Na pomoc přišli i naši kamarádi z 1.A se svou paní učitelkou Hanou Bergerovou, kteří nám vyrobili další krásná barevná mýdla a přidali je k naší kolekci.

Pro prodej jsme zvolili každoroční školní akademii. Jenže zde se moc nedařilo, stánek s mýdlem a všemi informacemi zapadl v ostatních atrakcích tak, že si ho téměř nikdo nevšiml. No nejsme prostě zkušení obchodníci - smířila jsem se s výsledkem 200 korun a nějaké drobné a chtěla jsem dětem rozdat mýdla zpátky. To už byl samý závěr školního roku a žádná další akce v dohledu.

Jenže prvňáci mne opět přesvědčili o tom, že se nevzdají jen tak lehce. Sami chtěli jít prodávat mýdla na náměstí a vymysleli i jak to zrealizovat: pomohla nám Vanesčina maminka, která si akci vzala na starost a pomohla zařídit vše potřebné. Když jsme se na náš obchodní tým přišli po svačině podívat, měli posledních 7 mýdel a byli celí nadšení, že jim jedna paní dokonce koupila bonbóny.

Organizaci UNICEF jsme mohli odeslat celých 1300,- Kč, což vystačí na mobilní školní toaletu, balíček 100ks antibakteriálních mýdel a ještě téměř 3 kanystry pro přepravu vody.

Můj velký dík patří všem, kteří na náměstí naši akci podpořili, ta radost a jak byly děti pyšné na svoje vítězství, se nedá popsat.

Jitka Vodrážková a žáci 1.B

28. ČERVEN PATŘIL V NEROŠOVĚ DĚTEM

Na sobotu 28. června 2014 budou nerošovské děti určitě vzpomínat ještě o prázdninách. Místní občané společně s chalupáři jim připravili zajímavý den plný soutěží a nových zážitků. A to díky 131. rotě dobrovolných záloh KVHK, jejíž příslušníci neváhali přijet do Nerošova a připravit dětem nevšední zážitek. Předvedli jim ukázku slaňování a pohybu na lanech mezi stromy, přímo ve vesnici pak ukázku starších zbraní, ale i těch, které se používají v Armádě ČR v současnosti. Samozřejmě nechyběla soutěž ve střelbě ze vzduchovky a to, bez čeho se snad neobejde žádné dětské odpoledne – závod v pytlích. Samozřejmě, že této příležitosti, pohovořit si s lidmi, kteří se dobrovolně účastní pravidelných vojenských cvičení, a kteří jsou připraveni občanům ČR kdykoliv pomáhat, využili i dospělí a rozhovory se protáhly do pozdního večera. Tento den si ovšem náležitě užily především děti. Ti nejlepší byli za své sportovní výkony odměněni, ale o výkony nakonec ani tak nešlo. Svou cenu získali všichni – i ti nejmenší, jejichž soutěžení bylo spíše symbolické. Všichni dostali něco, co jim bude tento den připomínat, včetně nezbytných sladkostí, a nakonec si upekli na ohýnku špekáček, který jim zcela jistě po vynaloženém úsilí obrovsky chutnal. Poděkování patří především panu Ondřeji Šimkovi, který, jako příslušník jmenovaných dobrovolných záloh nejen přivedl své „druhy ve zbrani", ale především poskytl celé akci zázemí na zahradě svého nerošovského domku. A samozřejmě všem, kteří pomohli tuto akci organizačně zabezpečit.

Alexandr Hrabálek, nerošovský chalupář

NECHANICE A 100. VÝROČÍ PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY – II. ČÁST

Počty ani jména všech nechanických občanů povolaných do první světové války nejsou v kronice zaznamenány. Jen první oběti, kterými byli Jan Boudyš z Račan čp. 228 a Jindřich Žďárský, syn výměnkáře z čp. 25 jsou zde jmenovitě uvedeni. Náhodně ze záznamu farní kroniky jsou známi jako padlí bratři Vrckové Václav a František, a to jen v souvislosti, že jejich pozůstalí dostali po válce trafiku.

Dílčí svědectví o padlých podává i hřbitov. Zde na náhrobku rodiny Novotných jsou fotografie dvou padlých synů pochovaných v cizině, Václava (8. IV. 1891 – 1. XII. 1917) a jeho mladšího bratra Františka (2. VII. 1895 – 24. X. 1917), oba poddůstojníci rakouské armády. Rudolf Novotný, (není jasné zda se nejedná o shodu tohoto tehdy v Nechanicích četného příjmení či příbuzenského vztahu), byl těžce raněn při bojích o pevnost Luck v Haliči a zemřel v nemocnici ve Lvově. Na hrobě rodiny Holých je symbolicky uvedeno, že Vladislav Holý, narozený 1888 padl 4. července l916 u vsi Gruziatinu v ruském Polsku. Kromě toho jsou na hřbitově hroby dalších účastníků války, legionářů, kteří se vrátili, v Nechanicích bydleli a zde dožili. Ale to je již další samostatná válečná kapitola.

Markantním svědectvím bylo za první republiky několik nechanických válečných invalidů. Dva z nich dostali trafiky v podobě dřevěných zelených domečků – pan Mašinda na náměstí u kostela a pan Tesař na Rašínově náměstí za sochou Sv. Jana Nepomuckého. Ten trafiku prodal a stal se promítačem v kině, po znárodnění kinematografie jeho vedoucím. Bohumil Žabka a Antonín Antony si zavedli prosperující zahradnictví, Václav Silvar se živil jako knihař a Antonín Hošek jako sadař.

Autentická svědectví o průběhu války, jež se zatím podařilo získat jsou tři. Jsou to deníky Jaroslava Schafferhanse a Bohumila Brože a zápisy z obecní kroniky Lubna, tehdy samostatné obce. Jarda Šafrhans, tak je nadepsán jeho deník, rodák z Mokrovous, byl italským legionářem, poté důstojníkem čs. armády a za druhé světové války bydlel s rodinou v Nechanicích kde kromě úřednického zaměstnání působil v protinacistickém odboji. Zanechal též zajímavé vzpomínky na průběh okupačních let a revoluční květnové dny v Nechanicích.

V rakouské armádě byl nasazen na italské frontě a zde se rozhodl dezertovat. Deník začíná 8. ledna 1918 zápisem o dramatickém překročení frontové linie k nepříteli a první dny zajetí. Dne 6. března vstoupil do italské legie a zakrátko se setkal s legionáři z Nechanic Josefem Kolářským, Vilémem Šoltysem a několika dalšími kamarády z Nechanicka. Po zformování jednotky na jihu Itálie popisuje několikadenní postupný přejezd na sever přes Řím, kde se jeho útvar zúčastnil velkolepé přehlídky a pochodoval před generálem legií Rostislavem Štefánikem. Po dalším přesunu přes Vicenzu a Ferraru, aby po dosažení italsko rakouské fronty se začlenila se do bojů. 30. září byli legionáři z první linie vystřídáni a přesunuti do Castelfranca. Po skončení válečných operací je čekala cesta do vlasti.

Václav Pražák

I. SVĚTOVÁ VÁLKA

V Evropě c. k. Rak. – Uhersko bylo dlouhá léta mocenským pánem. Hlavně vládli Habsburkové. Od r. 1877 Rakousko okupuje Bosnu a Hercegovinu. Balkán se stává mnoha problémový. R. 1908 anexe Bosny a Hercegoviny Rakouskem – Uherskem, je to i počátek mocensko – politických rozporů s Ruskem a r. 1912 – 1913 je na Balkáně válečný stav.

Dne 28. 6. 1914 došlo k zastřelení následníka trůnu arcivévody Ferdinanda d'Este bosenskými nacionalisty v Sarajevu, hl. m. Srbska. Při této příležitosti tam byli také Češi. V autě jel také Fr. Harrach z Hrádku u Nechanic. Bylo to vojenskou záminkou vzniku I. Světové války. Rakousko do ní vstupuje po boku Německa. Roste protiválečné hnutí a národně osvobozenecký zápas utlačovaných národů. Karel I., rakouský císař od r. 1916 prožívá vojensko – politickou krizi. To se projevuje v celé Evropě a dopady jsou na celé území, vesnice i města. Tím se mění situace i v Čechách.

My si připomeneme ty občany, kteří se z místních částí Nechanic nevrátili.

Jak byly v té době používány uniformy, je demonstrováno na fotografiích odvedených občanů ze Sobětuše a Tůně. Obětem I. světové války se postupně v obcích budovaly pomníky v následujících letech (1918 – 1936).

Do války odešli společně muži z Tůně, Lubna a Sobětuše a postupně i další. Na bojištích I. světové války zemřelo ze Sobětuše 6 mužů.

Z vesnice Lubno padlo celkem 11 občanů. Byli to i bratři Dvořák Eduard a Boh., František Etrych, Hejcman Čeněk a František, Chvojka Josef, Ornst Josef, Peřina Jan, Rybář Jan (č. p. 22) a Rybář Jan (č. p. 39), Sadil Josef.

Tůně od nepaměti až do osamostatnění v r. 1927 patřila k Sobětuši a prožívala s ní společné historické okamžiky. V I. světové padl občan Jan Korejček.

Také Nerošov a Suchá měly dlouhá léta hodně společného. V I. světové válce z obou obcí odešlo do zbraně 103 mužů. Z Nerošova se nevrátili: Josef Hruška, František Jouda, Josef Kdoul, Josef Šír, František Vejdělek. Po projednání v obci se postavil v Nerošově pomník padlým až r. 1936, který zhotovil p. Kramář z Kuklen.

Ze Suché se nevrátilo několik mužů, jimž byl r. 1920 postaven pomník s plaketou presidenta T. G. Masaryka. Byli to: Josef Bednář (č. p. 62), Josef Bednář (č. p. 44), Václav Bednář, Josef Jásenský, Antonín Pokorný, Josef Rám, Josef Šmatolán, Josef Štyler a Josef Zeman.

V době I. světové války byl třetím okresním starostou František Bednář ze Suché (1888 – 1918). Nechanice měly okresní úřad, finanční úřad aj. Uvedený okresní starosta s „mocnářstvím" sympatizoval a k narozeninám mocnáře Františka Josefa I. den 18. 8. 1915 byl vyznamenán.

Ve válečné době vlivem odchodu mužů do vojenské služby byl venkovský život smutný. Práce na polích při obdělávání pozemků spočívala na ženách, starcích a dětech. Průběžným jevem bylo zbrzdění rozvoje zemědělství, válečné půjčky, náhražkové potraviny a rekvizice kovů. Splácení dluhů a daňové poplatky se staly problémové.

Letos vzpomínáme 100 leté výročí I. světové války a také všech občanů, kteří se již do svých domovů nevrátili. **Josef Carda**

STŘÍPKY Z NECHANIC

Závěrečný popis ulic města Nechanic – Rekapitulace

Po skončeném popisu ulic města, v nichž se v daném období mezi dvěma světovými válkami nacházely jednotlivé obchody a živnostenské provozovny, lze tyto údaje shrnout a sestavit z nich přehled, a to podle jejich různorodého zaměření a účelu podnikání.

Nejpočetnější byly obchody potravinami resp. dříve některé nazývané jako obchod s koloniálním zbožím. Bylo jich celkem 14, lokalizovány převážně v centru obce. Následuje živnost krejčovská, kterých působilo 14. K provozování této živnosti nebylo třeba velkých prostor, mnozí krejčí pracovali jako jednotlivci doma. Ve dvou případech šlo o smíšené pánské a dámské krejčovství. Jen dvě samostatné dámské krejčové doplňovaly tuto skupinu. Hostinců bylo požehnaně, celkem 11. Stojí za zaznamenání názvy některých z nich: U města Moskvy, U jelena, U sokola, U města Prahy, U nádraží, Na Hůrce, U vykuka. Tento počet doplňovaly hostinské služby rolníka pana Martínka v Bažantnici, kde stával velký altán a scházela zde nedělní společnost, dále výčep lihovin (lidově kořalna) u Bohdaneckých a prodej likérů u Munzarů, kde byla i výrobna, včetně limonád a sodovek.

Holičství a kadeřnictví bylo devět, ševců resp. správkáren obuvi šest, k čemuž patří i tři prodejny obuvi – Baťa, Tomeš a Novotný. Stejný byl počet řeznictví, pekařství bylo pět, hokynářství čtyři, zahradnictví patero.

Následuje skupina řemesel a obchodů v menším počtu. Nejprve ty, jež existovaly po třech: klempířství, knihařství (u dvou z nich též papírnictví a knihkupectví), truhlářství, při čemž dvě z nich měla připojen též pohřební ústav, dále tři obchody se střižním zbožím, tři galanterie, tři trafiky (z toho dvě v zelených dřevěných budkách na náměstí Husově a Rašínově), tři zemědělci zároveň obchodovali s dobytkem.

Po dvou existoval poměrně značný počet provozů: opravny bicyklů (+ jedna samostatná prodejna) kamenictví, kloboučnictví, prodej uhlí a dříví, nákladní autodoprava, strojírny a opravny zemědělských strojů, sedlářství a čalounictví, hodinářství a zlatnictví, kamnářství, malíři pokojů, lakýrníci a natěrači, kapelníci, zedničtí mistři – stavitelé, cukrárny.

Zbývající obchody a živnosti byly ojedinělé, z nich pak některé pro svou výjimečnost jsou dávno zaniklé a z dnešního pohledu je lze charakterizovat jako kuriozitu. Byly to: zámečnictví, opravna aut Uhlíř, pokrývač, kolář, kovář, bednář, dýmkař, provazník, kominík, zvěrokleštič, drogerie, hračkářství, pletárna stávkového zboží, sušárna čekanky, pražírna žita, skladištní družstvo, tiskárna, fotoateliér, cementárna, lékárna, pila, prodejna odstředivek a dalších strojků, prodejna elektrospotřebičů + elektromontér.

K výčtu živností je třeba pro celkový pohled na ekonomiku a život města připojit i výčet jednotlivých služeb. V režii města působili: strážník, ponocný, polní hlídač a hrobník. Dva až tři cestáři byli placen okresní správou silnic. Ostatní služby soukromé: dvě lékařské ordinace, notář, advokát, dvě porodní báby, taxislužba, autobusová doprava Nechanice-Chlumec n. C., učitel tance, mandl prádla - nejméně čtyři provozovny a benzinová čerpadla celkem v počtu pěti.

Instituce: Masarykova obecná škola, Rašínova měšťanská škola chlapecká a dívčí,

Pokračovací škola (odpolední výuka učňů a obchodních příručí, odbývala se ve měšťanské škole), zimní zemědělská škola pro dorost z hospodářství s učebnou v Masarykově obecné škole), Okresní soud, Berní úřad, Berní správa, Důchodková kontrola, Okresní péče o mládež, Pošta, Občanská záložna, Živnostenská záložna, Hospodářská záložna, Městská spořitelna, po jednom zástupci pojišťoven Slávie a Čechie, kino Sokol a městský chudobinec.

Připočítáme-li k tomu čilý kulturní, sportovní a společenský život soustředěný do TJ Sokol a Orel, SK Nechanice, Sboru dobrovolných hasičů a několika spolků, máme před sebou obrázek městečka, ve kterém se většině obyvatel žilo klidně a spokojeně.

Zpracováno dle osobních vzpomínek a dobových podkladů.

Václav Pražák

HRADCI ZAČÍNAJÍ OŽÍVAT SPISOVATELÉ

Středisko východočeských spisovatelů sdružuje téměř stovku autorů a kreativců, kteří se věnují především psanému slovu. Jejich tvorba vzniká po celých východních Čechách, zatím ale o sobě a své tvorbě dávají vědět především na Pardubicku. To se však může nyní změnit – spisovatelé východních Čech si totiž do svého čela vybrali novou předsedkyni sdružení a ta nejen žije a tvoří na Hradecku, ale také v Hradci Králové učí na gymnáziu. Hradečtí čtenáři a příznivci literatury, stejně jako zdejší začínající i protřelí autoři, tak už za nedlouho mohou očekávat mnohé zajímavé akce, při nichž se setkají s literaturou i v jiném světle, nežli pouze z lampiček na nočních stolcích.

Eva Černošová je nechanická a královéhradecká spisovatelka a učitelka, jejíž láska k psanému slovu je patrná nejen v její tvorbě, ale i ve škole. Zřejmě i proto si ji její spisovatelští kolegové vybrali za nástupkyni bývalého předsedy Lukáše Vavrečky, který na svém místě setrval pouze jeden rok.

K ambicím nové předsedkyně, které je pouhých 31 let, budou podle jejích slov patřit mimojiné i častější setkání hradeckých čtenářů s místními autory. *„Více prostoru, času a také péče chceme věnovat začínajícím literátům, nejlépe už na školách,“* říká Eva Černošová a naráží tím na svou učitelskou praxi.

Dnešní spisovatelé musí zaujmout i jinak

Současní spisovatelé, a především ti regionální, však velice dobře vědí, že oslovit čtenáře knihou je v dnešní až přetechnizované době už zcela nedostačující. *„Stejně jako v předchozích letech se tak hradecké publikum může těšit třeba na naši pravidelnou akci s názvem Východočeský umělecký maratón, který od podzimu do Vánoc představuje zdejší autory třeba na literárních večerech,“* uvádí předsedkyně spisovatelů východních Čech.

Pro každého autora je totiž nejdůležitější osobní setkávání se svými čtenáři, což se děje při besedách, přednáškách, ale i při divadelních představeních anebo křtech nových knih. *„Výhledově se chceme také věnovat větší spolupráci se zahraničními autory z Polska či Německa a Francie, a to formou literárních festivalů a workshopů,“* uzavírá Eva Černošová.

Je učitelkou, předsedkyní, ale především spisovatelkou

Eva Černošová je středoškolská učitelka, která v současné době působí na Gymnáziu Boženy Němcové v Hradci Králové. Vyučuje český jazyk, dějepis a tvůrčí psaní a svým studentům se naplno věnuje i mimo své pracovní povinnosti. *„V rámci semináře tvůrčího psaní už několik let pořádáme se studenty literární ateliér, který jsme poeticky i prozaicky nazvali Gybon Tea Party. Kromě toho také vydáváme almanach studentských prací,“* říká o své práci Eva Černošová.

Gymnazijní učitelka má na svém vlastním kontě už dvě vydané knihy prózy „Nezdálo se mi nic, Andante cantabile“ a „Věci, které se snadno zapomenou“ a nyní chystá vydání třetího počinu, tentokrát ve verších. Za svou kreativní práce se dočkala se pozitivního přijetí z řad spisovatelů, ale i kritiků jako jsou Vladimír Křivánek anebo František Uhera.

Od konce dubna je Eva Černošová zvolena předsedkyní Střediska východočeských spisovatelů, kde na ni čekají čtyři roky práce mimo jiné i na tom, aby se zdejší literární scéna a obec stala z Popelky princeznou. Jak sama poznamenává, hradecká sekce spisovatelů je bohužel jedna z nejmladších a s nejmenší členskou základnou.

Petr Semerák

ZVEME VÁS K NÁM

29. 8. 2014 od 18:00 hod. – Koncert hudební skupiny FÁMY v KD Nechanice.

Fámy patří již více jak deset let mezi přední skupiny hrající country a bluegrass. Skupiny byla založena roku 2002 zpěvákem, textařem, skladatelem a multiinstrumentalistou Petrem Kůsem (člen staropražské skupiny Šlapeto, Blanket, Quartet…). Více na www.famy.cz.

Vstupné: 80,- Kč.

14. 9. 2014 od 17.00 hod. – Přehlídka divadelních spolků v KD Nechanice: Divadelní spolek Občanská beseda z Opatovic nad Labem zahraje hru SVĚTÁCI.

Co všechno se může stát, když se tři venkovští fasádníci z Velhartic rozhodnou strávit noc ve víru velkoměsta? Jevištní úprava známé filmové komedie Vratislava Blažka a Zdeňka Podskalského.

Vstupné: 80,- Kč

19. 9. 2014 – Dětské odpoledne a večerní taneční zábava v KD Nechanice.

Začátek v 15:00 u KD Nechanice. Budou pro Vás připraveny netradiční hry pro děti i dospělé a pohádkové divadelní představení. Na odpolední část programu je vstup ZDARMA!

Večerní zábava bude začínat ve 20:00 hodin koncertem živé hudby. Hrát Vám bude kapela BREAK z Hradce Králové. Vstupné na koncert: 80,- Kč.

JEŽCI PŘIJEDOU DO NECHANIC

„Ježci“, jak si říká hudební skupina především studentů 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, fungují pod taktovkou svého zakladatele Dominika Blažka již 6. sezónu. „Mým cílem bylo vytvořit hudební skupinu studentů medicíny, která chce hrát pro pacienty a předávat jim svou radost z hudby.“ vysvětluje tento mladý lékař. Současně dodává, že název odkazuje na život Jaroslava Ježka, ze kterého čerpají nejen hudební inspiraci.

Skladby v podání Ježků zaznějí v Léčebně návykových nemocí Nechanice. Tento koncert se bude konat v rámci zářijového turné Ježků, probíhajícího od 20. do 26. 9. 2014. Kromě Nechanic zahrají mladí hudebníci i na LDN v Městské nemocnici Hořice, v Ústavu sociální péče pro tělesně postižené, Domově svatého Josefa v Žirči, a Domě sociálních služeb Skřivany. Publikum se může těšit na osobité ztvárnění lidových písní i modernějších melodií.

Letošní ježčí turné je podpořeno programem Think Big zřízeným společností O2 Telefonica a Nadací rozvoje občanské společnosti. Jedná se o projekt, který pomáhá mladým lidem uskutečnit své nápady, jimiž chtějí aktivně utvářet své okolí. „Snažíme se uvést do praxe již dlouho známou myšlenku - Hudba a smích léčí,“ vysvětlují Ježci svoji motivaci k letošnímu turné. Sdílená radost z hudby totiž patří k jedněm z nejpůsobivějších prožitků.

PŘEHLÍDKA DIVADELNÍCH SPOLKŮ 2014 – 2015

NEDĚLE 14. 9. 2014 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SPOLEK OBČANSKÁ BESEDA z Opatovic n. L.
Hra: SVĚTÁCI

NEDĚLE 5. 10. 2014 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SPOLEK ERBEN z Miletína
Hra: VODNÍ DRUŽSTVO

NEDĚLE 16. 11. 2014 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SPOLEK JIRÁSEK z Nového Bydžova
Hra: TŘI V TOM

NEDĚLE 7. 12. 2014 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SPOLEK KIS Hronov
Hra: HEJ ČLOVĚČE BOŽÍ

NEDĚLE 18. 1. 2015 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SOUBOR J. K. TYL z Meziměstí
Hra: PEKLO V HOTELU WESTMINSTER

NEDĚLE 22. 2. 2015 od 17.00 hodin
DIVADELNÍ SOUBOR SKLERÓZA z Hořic
Hra: ŠIROKÝ

NEDĚLE 15. 3. 2015 od 17.00 hodin
NOS - Nechanický ochotnický spolek
Hra: HROBKA S VYHLÍDKOU

VSTUPENKY NA DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

Předprodej permanentek na všechna představení bude zahájen 18. 8. 2014. Vstupenky na jednotlivá představení budou v předprodeji vždy 10 dní před termínem představení.

Předprodej probíhá na podatelně MěÚ Nechanice – Ing. Andrea Benešová.

Permanentka na celou přehlídku.....420,- Kč Jednotlivé vstupné na představení.....80,- Kč

Více informací v KD Nechanice.

Nechanický Zpravodaj vydává redakční rada města Nechanice, nákladem 400 ks, cena výtisku 3,- Kč.
Uzávěrka č. 8/2014 do 15. 9. 2014. Příspěvky zasílejte na adresu Kulturního domu v Nechanicích,
e-mail: kdnechanice@seznam.cz a kultura@nechanice.cz . Vytiskl K + K Humburky.